

У уторак 6. децембра са почетком у 18 часова је у свечаној сали СО Вождовац (Устаничка 53) одржана трибина у знак сећања на лик и дело српског правног теоретичара, књижевника и политичара Слободана Јовановића у организацији Српског либералног савета (СЛС), а поводом повратка његових посмртних остатака у земљу које би требало да се ускоро обави. На трибини којој је присуствовало око тридесет људи су говорили генерални секретар СЛС-а Александар Недић, члан УО организације „Двери“ Владан Глишић, проф. др. Драгољуб Кавран, проф. др. Мило Ломпар и проф. др. Чедомир Антић.

Трибину је отворио Александар Недић који је у кратком обраћању подсетио да је иницијатива о рехабилитацији потекла из бивше Српске либералне странке (чији је садашњи Српски либерални савет програмски наследник) још 2004. године, посебно се осврнувши на чињеницу да се задњих дана многи јављају као заслужни за овај чин, иако су припадали политичким круговима који су донедавно забрањивали Јовановићева дела.

- Ипак, најбитније је да се испоштује Јовановићев лик и дело - закључио је Недић.

Владан Глишић се сложио са констатацијом је дело Слободана Јовановића импресивно и да је њиме задужио целокупни српски народ, међутим, највећи део излагања је посветио критици тадашње интелектуалне елите у Србији којој је припадао и сам Јовановић, чије су се идеје о уједињењу са осталим народима на Балкану показале као погубне по сам српски народ.

- Припадам групи људи који се боре против садашњег система који је имао корене и у Милошевићевом, као и у времену после Другог светског рата. Међутим, рекло би се да су и ти корени само логичан наставак заблуде која је настала крајем 19. и почетком 20. века у српским интелектуалним круговима под утицајем наших интелектуалаца који су се школовали у Европи о свом трошку, како би та стечена сазнања применили у својој земљи, а тим круговима је припадао и Слободан Јовановић. Он јесте био искрени патриота, али се читајући његова дела може видети да је научну истину ставио у центар важности у формирању политичких ставова, док ја лично, и то сам спреман да кажем, сматрам да се истина мора жртвовати зарад опстанка народа уколико је то потребно.

Као што знате Јовановићев Српски културни клуб је, управо вођен европским прогресивним идејама, имао познати став „јака Србија, јака Југославија“, но, више је него очигледно да идеја југословенства у српском народу пре и после Јасеновца једноставно не може бити иста.-

Примећујући да је данашњи Запад у све дубљој кризи јер је заправо носи у сопственим темељима на којима је и настао, и на којима је такође настала и идеја југословенства у српским политичким круговима крајем 19. века, Глишић је своје излагање завршио констатацијом да је данас ипак потребно начинити дистанцу не према самом Јовановићу, већ према неким од његових идеја.

- Постаје очигледно да уколико желимо да останемо Срби, ми не бисмо требали да се мешамо са другим народима, ни у некој југословенској идеји, нити у тзв. европској - закључио је он.

Професор Драгољуб Кавран је започео своје излагање констатацијом да се заправо не враћа Слободан Јовановић у Србију, већ да се више Србија враћа његовим идејама и погледима самим тим што је смогла снаге на све потезе који се чине према његовом лику и делу задњих година. Објашњавајући данашње гео-политичке процесе и њихову сложеност, он је такође изразио чуђење на понашање данашње Немачке која би требало да доста боље познаје српски менталитет него што је то случај са САД која води по Србе погубну политику задњих 20 година. Примећујући да Косово није заиста држава и да то још дуго неће бити, иако се креће у правцу да то једног дана постане, проф. Кавран је костатовао сву апсурдност тога што се данас један такав ентитет ставља у исту равн са Републиком Србијом, па јој се чак и у преговорима даје већи значај без икаквог логичног разлога.

- Такође, међународно право више не постоји, јер право постаје само оно што у овом тренутку најмоћнији за одређени простор сматра да је праведно. То је само још један показатељ велике турбуленције у којој се нашао савремени свет - истакао је он.

Своје излагање проф. Кавран је завршио закључком да, као што је сматрао и Слободан Јовановић, свака нација мора имати нешто што јој је свето и од чега се не сме ни по коју цену одрећи, и да је оваквом врстом уцена наш народ био излаган и раније, и да је тада одговор увек био – отпор.

- Ми имамо традицију и историју као мало који народ на свету, и потпуно је погрешно одбацити је због неке европске идеје. Да ли је заиста вредно одрећи се Косова, могуће Рашке области, па и вероватно и Војводине зарад неких две хиљаде чиновничких места у Бриселу? Сам Слободан Јовановић је сматрао да не треба никада клонути духом, већ да је само довољно да свако ко је способан да увиди исправност свог става пружи највише што је у стању за његово остваривање - рекао је на крају проф. Кавран.

Излагање проф. Мила Ломпара је започето његовом констатацијом да поновни долазак Слободана Јовановића у своју земљу многима смета што је, како је навео, приметно по једном млаком и недовољно израженом публицитету који би тај догађај требао да има. Разлози за такву врсту nelaгодног става према Слободану Јовановићу проф. Ломпар је нашао у чињеници да је Јовановић био сведок три различите политике које су данас спојене у једну јединствену чији је главни слоган да „Европа нема алтернативу“.

- Слободан Јовановић је био сведок енглеске, титоистичко-југословенске и хрватске политике. Енглеску политику је сопственој сестри описао речима да су они (Енглети) за нас фаталнији него Немци, у којима можемо распознати горчину, али и једну посебну поруку за све нас. Титоистичко-југословенска политика се према њему односила са презиром, те је једва 1960. један његов рад објављен и то због иступања Иве Андрића, да би 1971. био потпуно забрањен и то од стране тадашњих тзв. српских либералних комуниста. На крају, био је сведок хрватске политике, која је остала верна хабсбурговшком виђењу Балкана у којем држава Србија не сме да се прошири изван граница утврђених на Берлинском конгресу. Због тога, чак и либералнија и умеренија струја хрватске политичке сцене сваки потез српских власти тумачи у складу са таквим виђењем – истакао је он.

На крају, закључивши да су све три политике инкорпориране у данашњу политику „безалтернативних“ евроатлантских интеграција, Ломпар је констатовао да се заправо ту крије прави разлог слабог публицитета повратку Јовановићевих посмртних остатака, јер је само његово политичко деловање било суштински такво да се супротставља

данашњој тенденцији владајуће политичке елите у Србији. Као додатни доказ за ту тврдњу проф. Ломпар је навео недавна иступања Јовице Тркуље у којима је указао на нелогичности које једино могу да наведу на закључак да су такви иступи – лажни.

- Јовица Тркуља је рекао да је иницијатива за рехабилитацију Слободана Јовановића дошла од СЛС-а и ДСС-а да би они дошли до политичких поена пред изборе, па ако је тако зашто он није покренуо ту иницијативу и тако помогао себи? Рекао је и да сад требају да се коначно штампају дела Слободана Јовановића, а ради се о човеку који је уредник „Службеног гласника“, па се поставља питање зашто онда сам није покренуо ту иницијативу и штампао та дела? Још је и споменуо да би Слободан Јовановић требао да има неку репрезентативнију улицу у Београду, а не сокак у Мирјеву, а на власти у Београду је већ 15 година политичка странка коју он представља, па се поставља питање зашто није ту иницијативу покренуо сам? – упитао се Ломпар.

Чедомир Антић се задњи обратио присутнима, рекавши да је заправо јако срећан због свега што је учињено задњих година на рехабилитацији и повратку посмртних остатака Слободана Јовановића у отаџбину, јер је тиме пре свега остварена једна велика победа у културном, интелектуалном па и политичком погледу. Претходно се захваливши онима који су спадају међу наzasлужније за покретање поступка за рехабилитацију, Антић је навео да је Јовановић заправо очигледан пример једне неправде која се вршила над многим људима од стране једног режима који је многе људе послао у масовне гробнице које се и данас откривају на територији целе Србије.

- У том смислу, можемо рећи да је ово и победа једног малог, обичног човека над великим злом, што се углавном ретко дешава код нас и на шта нисмо навикли, јер у овом друштву већ деценијама влада уверење да је такав, обичан човек, створен само да би трпео свакакве животне недаће а да није у стању да сопственим снагама покуша да учини нешто за своју бољу будућност. Самим тим је ова победа и већа јер је то значајан осећај, када осетите да је правда победила – рекао је Антић.

Примећујући да је Слободан Јовановић практично већ одавно рехабилитован од стране

самог народа будући да се појављује у разним видовима културе, па чак и на највреднијој новчаници која је код нас издата још од краја Другог светског рата, Антић је рекао да је битно да се по њему називају улице без обзира у каквом су стању, јер је и то само још један у низу показатеља да се преовлађујуће размишљање о овом правном теоретичару мења на боље.

- Мислим да сада када се ближи 14 векова српске државе и када требамо да размислимо како да преживимо, пример Слободана Јовановића нам управо показује све наше вредности које су нам потребне за то, сву ту храброст, сву ту упорност, сву ту мудрост који су нам потребни, и који показује, ја то морам да кажем, одређену дозу жртве, која надам се неће морати као раније да буде у крви, али која ће сигурно морати да буде велика – закључио је Антић.

На крају трибине присутнима се још једном обратио г. Александар Недић који је подсетио да Слободан Јовановић није једина особа која је заслужила да буде сахрањена у Србији јер је таквих који су задужили Србију а који почивају у иностранству много. Приметивши да су рехабилитације људи попут Томе Максимовића и пуковника Живана Кнежевића остале практично незапажене, г. Недић је рекао да је то срамота свих нас који смо показали да нисмо у стању да поштујемо оне који су допринели да српско име нешто значи у Европи.

(НСПМ)